

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
Διαχειριστική Αρχή ΕΣΠΑ-ΔΑΜ

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα	ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ
CCI Προγράμματος	2021EL16JTPR001
Έκδοση Προγράμματος	1.3

Έκδοση Εγγράφου Εξειδίκευσης	6.1
Αριθμός Πρωτοκόλλου έγκρισης	A0093/27.07.2023

ΙΟΥΛΙΟΣ 2023

Πίνακας περιεχομένων

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	3
Προτεραιότητα 2 : Ενεργειακή μετάβαση – κλιματική ουδετερότητα	5
ΕΣ 8 - Δράση 2.1.1: Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας των δημοσίων υποδομών	5
Χρηματοδοτικός πίνακας δράσης	7
Δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων δράσης	8
Αναμενόμενος χρόνος έκδοσης πρόσκλησης	10

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Με βάση την υπ' αρ. 86884 / 12-09-2022 Εγκύκλιο με θέμα: «Εγκύκλιος για την εξειδίκευση των Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027» της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ, η επιλογή των δράσεων που περιλαμβάνονται κάθε φορά στην εξειδίκευση ενός Προγράμματος θα πρέπει να βασίζεται σε μία σειρά κριτηρίων, τα οποία μεταξύ άλλων θα πρέπει να εστιάζουν στο κατά πόσο είναι δυνατό κάθε φορά να:

- εξειδικευθούν οι δράσεις, να προσδιοριστεί η σύνδεσή τους με συγκεκριμένα πεδία παρέμβασης και δείκτες και να αναλυθεί ο π/υ,
- διαμορφωθεί σαφής και ρεαλιστικός χρονοπρογραμματισμός ενεργοποίησης μίας δράσης, λαμβάνοντας υπόψη σχετικά με τις δράσεις ζητήματα (π.χ. για νέες δράσεις να έχει διερευνηθεί η συμμόρφωση με την αρχή μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης),
- προσδιοριστούν οι δικαιούχοι μίας δράσης,
- προσδιοριστούν ενδεχόμενοι ενδιαμέσσοι φορείς, οι οποίοι θα κληθούν να διαχειριστούν μία ή περισσότερες δράσεις.

Η εξειδίκευση είναι μία δυναμική διαδικασία, η έκταση και ο βαθμός της οποίας προσδιορίζεται ανάλογα με τα κάθε φορά δεδομένα υλοποίησης που η Δ.Α. έχει στη διάθεσή της. Η εξειδίκευση κάθε Προγράμματος γίνεται σταδιακά στη βάση αφενός της ωριμότητας έκδοσης προσκλήσεων για την επιλογή πράξεων στις Προτεραιότητες και αφετέρου των αναγκών στο πλαίσιο της υλοποίησης κάθε Προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία εξειδίκευσης θα πρέπει να είναι συστηματική καθώς βάσει του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (άρθρο 49, παρ.2) το χρονοδιάγραμμα των προγραμματισμένων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων επικαιροποιείται κατά την ΠΠ 2021-2027 τουλάχιστον τρεις φορές κατ' έτος.

Η εξειδίκευση του Προγράμματος τροποποιείται (Νόμος 4914/2022, άρθρο 35 παρ. 6) μόνο σε περιπτώσεις αναπρογραμματισμού του χρόνου δημοσίευσης κάποιας πρόσκλησης και σημαντικών αλλαγών στο περιεχόμενο του φυσικού αντικείμενου των δράσεων, στους δικαιούχους ή στη δημόσια δαπάνη της πρόσκλησης και μόνο κατά τα σημεία αυτά.

Αρμοδιότητα κατάρτισης του εγγράφου εξειδίκευσης του Προγράμματος έχει η Δ.Α., η οποία εισηγείται στο αρμόδιο όργανο που την εποπτεύει (όπως ορίζεται κατά περίπτωση στο Άρθρο 7 του Ν.4914/2022) και το οποίο εγκρίνει το περιεχόμενό της. Η έγκριση εξειδίκευσης δεν αποτελεί αυτοδίκαιη αξιολόγηση μιας δράσης, ούτε δέσμευση χρηματοδότησης, καθώς οι προβλεπόμενες διαδικασίες για την αξιολόγηση και ένταξή τους σύμφωνα με το ΣΔΕ ακολουθούνται υποχρεωτικά στη συνέχεια υποβολής των προτάσεων από τους δικαιούχους.

Κατά τη διαδικασία της εξειδίκευσης, Επιτελικές Δομές ή οι αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων, ή/και κατά περίπτωση η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας για τα 5 Τομεακά Προγράμματα και οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων για τα Περιφερειακά Προγράμματα, μέσω των προτάσεών τους, συμβάλλουν στη διαμόρφωση του περιεχομένου του εγγράφου εξειδίκευσης που καταρτίζεται από τη Δ.Α. Οι φορείς αυτοί έχουν την ευθύνη οι προτάσεις που υποβάλλουν να:

- καλύπτουν τις προδιαγραφές της Εγκυκλίου για την εξειδίκευση
- συνάδουν πλήρως με τη στρατηγική και τη στοχοθεσία του Προγράμματος
- συνάδουν με τα βασικά στοιχεία του Προγράμματος (π.χ. κατανομή πόρων σε Στόχους Πολιτικής και κατηγορίες περιφερειών για τα Τομεακά Προγράμματα, ιεράρχηση προτεραιοτήτων, δείκτες κλπ).

- συνάδουν με τα όρια του π/υ που ενδεχομένως τίθεται από τη Δ.Α. προσυμπληρωμένος στο έντυπο του Παραρτήματος II της Εγκυκλίου

Σχετικά με τον τιθέμενο ανά δράση π/υ, η Δ.Α. οφείλει να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη άμεσης ενεργοποίησης και την εξέλιξη του Προγράμματος, την ανάγκη επιχειρησιακής επίτευξης των στόχων του και την ενδεχόμενη ανάγκη υπερδέσμευσης των εντάξεων που θα προβλεφθεί στις προσκλήσεις.

Για την εξειδίκευση του Προγράμματος, κάθε Δ.Α. οφείλει να προβεί στις ακόλουθες ενέργειες με βάση το τυποποιημένο έγγραφο εξειδίκευσης του Παραρτήματος I της Εγκυκλίου:

- Προσδιορίζει τους αρμόδιους φορείς που σχετίζονται με τους τομείς στρατηγικής του προγράμματος και συνεργάζεται με αυτούς για τη διαμόρφωση του εγγράφου εξειδίκευσης. Ελλείψει Επιτελικών Δομών, η Δ.Α. μπορεί να συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων και όταν απαιτείται από τη φύση του έργου ή των δικαιούχων με την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας για τα Τομεακά Προγράμματα και τις Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων για τα Περιφερειακά Προγράμματα (άρθρο 35, παρ.3 του Ν.4914/2022).
- Ενημερώνει τις ως άνω Υπηρεσίες για την έναρξη της διαδικασίας εξειδίκευσης αποστέλλοντας το τυποποιημένο έντυπο πρότασης του Παραρτήματος II προκειμένου να υποβάλλουν προτάσεις και θέτει δεσμευτική ημερομηνία παραλαβής των προτάσεων, η οποία δεν μπορεί να ξεπερνά του 2 μήνες (άρθρο 35, παρ.3 του Ν.4914/2022).
- Μετά την εξέταση των προτάσεων, διαμορφώνει το τελικό σχέδιο εγγράφου εξειδίκευσης λαμβάνοντας υπόψη το εγκεκριμένο Πρόγραμμα και τους κανόνες επιλεξιμότητας, την ιεράρχηση των αναγκών και τις ιδιαίτερες συνθήκες όπως έχουν διαμορφωθεί στη πορεία υλοποίησης του Προγράμματος.
- Εισηγείται το τελικό σχέδιο του εγγράφου εξειδίκευσης στο αρμόδιο όργανο που την εποπτεύει, το οποίο και εγκρίνει με απόφασή του το έγγραφο εξειδίκευσης.
- Κοινοποιεί στα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος τα εγκεκριμένα έγγραφα εξειδίκευσης, ανάλογα με την πρόοδο εξειδίκευσης των δράσεων του Προγράμματος.

Η Δ.Α. δύναται να προβεί στην έκδοση Προσκήσεων μόνο για εκείνες τις δράσεις οι οποίες περιλαμβάνονται στο εγκεκριμένο κάθε φορά έγγραφο εξειδίκευσης. Η εξειδίκευση δράσεων που συνδέονται με αναγκαίους πρόσφορους όρους που δεν έχουν εκπληρωθεί, δύναται να πραγματοποιηθεί από τη Δ.Α. Ωστόσο, η Δ.Α. πρέπει να εξετάζει (άρθρο 73, παρ. 2 α) και β) 2021/1060) πως οι προτεινόμενες δράσεις είναι συνεπείς με τις υπό διαμόρφωση στρατηγικές και το συναφές πλαίσιο (Νόμους, Υπ. Αποφάσεις, συστήματα) που η χώρα επεξεργάζεται με στόχο την πλήρωση ενός αναγκαίου πρόσφορου όρου. Για το σκοπό αυτό θα λαμβάνει σχετική ενημέρωση και τεκμηρίωση από την αρμόδια Επιτελική Δομή. Στην περίπτωση που ο προτείνων φορέας δεν είναι και ο αρμόδιος φορέας για την εκπλήρωση του αναγκαίου πρόσφορου όρου, για την ενημέρωση και τεκμηρίωση, ο φορέας πρότασης θα συνεργάζεται με την ΕΥΣΣΑ.

Προτεραιότητα 2 : Ενεργειακή μετάβαση – κλιματική ουδετερότητα

Στόχος πολιτικής	Δεν εφαρμόζεται
Ταμείο	Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ)
Ειδικός Στόχος (ΕΣ) 8	JSO8.1.

ΕΣ 8 - Δράση 2.1.1: Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας των δημοσίων υποδομών

Περιγραφή Δράσης:

Η Δράση εντάσσεται στην Προτεραιότητα 2 του ΠΔΑΜ 2021-2027 και αφορά σε δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας των δημοσίων υποδομών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Η Προτεραιότητα 2 «Ενεργειακή μετάβαση – κλιματική ουδετερότητα» επιδιώκει τη μετάβαση σε μία κλιματικά ουδέτερη οικονομία, μέσω επενδύσεων ενεργειακής αποδοτικότητας, παραγωγής και αποθήκευσης καθαρής ενέργειας, και χρήσης/αξιοποίησής της από τις τοπικές κοινωνίες. Εστιάζει στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, σε συστήματα και υποδομές οικονομικά προσιτής καθαρής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων και τεχνολογιών αποθήκευσής της.

Στο πλαίσιο αυτό, η Δράση εντάσσεται στην Κατηγορία «Ενεργειακή αποδοτικότητα»: Στήριξη της ενεργειακής αποδοτικότητας στα νοικοκυριά, τα δημόσια/ δημοτικά κτίρια και υποδομές και τα κτίρια γραφείων και παραγωγικών μονάδων, για τη μείωση του ενεργειακού κόστους και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας δημόσιων κτιρίων και υποδομών και η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από δημόσια κτίρια, υποδομές και λειτουργίες.

Η παρούσα φάση εξειδίκευσης αφορά **μεταφερόμενα έργα από το Πρόγραμμα Δυτική Μακεδονία 2021-2027**, στον τομέα της ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων υποδομών.

Πρόκειται για έργα συνολικού εκτιμώμενου π/υ: 8.308.067€:

- Προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια Εκπαίδευσης και Διοίκησης του Πανεπιστημίου πρώην ΤΕΙ Δυτ. Μακεδονίας (MIS 5049914 / Δικαιούχος: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ / π/υ:1.500.000€)
- Ενεργειακή αναβάθμιση Γενικού Νοσοκομείου Φλώρινας (MIS 5066772 / Δικαιούχος: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ / π/υ: 2.986.561€).
- Ενεργειακή αναβάθμιση Γενικού Νοσοκομείου Καστοριάς (MIS 5067803 / Δικαιούχος: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ / π/υ: 2.054.726€).
- Προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας των κτιριακών εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας στα Γρεβενά (MIS 5092997/ Δικαιούχος: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ/ π/υ: 913.623€)
- Προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας των κτιριακών εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας στην Καστοριά

(MIS 5092998/ Δικαιούχος: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ/ π/υ: 853.157€).

Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης περιλαμβάνεται και η αξιοποίηση των ΑΠΕ.

Οι ενεργειακές αναβαθμίσεις που θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα θα είναι τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας (αναβάθμιση τριών ή περισσότερων κλάσεων κατά ΚΕΝΑΚ ή μείωση τουλάχιστον 30% της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας) ή μείωση τουλάχιστον 30% των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου.

Η κάλυψη του ενεργειακού στόχου θα διασφαλίζεται μέσω της διενέργειας ενεργειακής επιθεώρησης από Ενεργειακό Επιθεωρητή τόσο πριν, όσο και μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

Τα έργα που θα ενταχθούν θα περιλαμβάνουν εργασίες και εξοπλισμό υψηλής αποδοτικότητας ή και μηδενικών εκπομπών για την θέρμανση και την παραγωγή ΖΝΧ, θερμομόνωσης (παράθυρα, τοιχοποιία), βιοκλιματικών εφαρμογών που βελτιώνουν την παθητική αποδοτικότητα των κτηρίων όπως για παράδειγμα σκίαστρα, πέργκολες, πράσινα δώματα, έξυπνων συστημάτων διαχείρισης της ενέργειας του κτιρίου.

Τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα της δράσης αφορούν στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας των δημοσίων κτιρίων και στην παράλληλη μείωση των εκπομπών CO₂ μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ΑΠΕ στις κτιριακές υποδομές του δημόσιου τομέα.

Η δράση συνάδει με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) που αποτελεί για την Ελλάδα ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα Κλίματος και Ενέργειας.

Στοιχεία δράσης	☐ Κρατική ενίσχυση ☐ Ενίσχυση ή σσονος σημασίας ☐ Χρηματοδοτικό μέσο ☐ ΟΧΕ ☐ ΟΧΕ-ΒΑΑ ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Έξυπνη εξειδίκευση ☒ Άλλο
Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι	A.O. 1 Εκπληρωμένος ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν αφορά ☐ A.O. 2 Εκπληρωμένος ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν αφορά ☐ A.O. 3 Εκπληρωμένος ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν αφορά ☐ A.O. 4 Εκπληρωμένος ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν αφορά ☐
Ενδεικτικοί δικαιούχοι δράσης	Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Χρηματοδοτικός πίνακας δράσης

Κατηγορία περιφέρειας*	Ενωσιακή Συνεισφορά σε € (α)	Εθνική Συνεισφορά σε € (β)=(γ)+(δ)	δημόσια (γ)	ιδιωτική (δ)	Σύνολο (ε)=(α)+(β)
	7.061.857€	1.246.210€	1.246.210€	0	8.308.067€
% ενεργοποίησης δράσης					0,51%

* Στην περίπτωση που δεν έχει εφαρμογή η στήλη παραμένει κενή

Δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων δράσης

Προτεραιό-τητα	Στόχος Πολιτικ ής/ Ειδικός Στόχος	Κατηγο-ρία Περιφέ-ρειας	Δράση	Π/υ δράσης	Δείκτης		Μονάδα μέτρηση ς	Τιμή βάσης / αναφο-ράς	Έτος βάσης/ αναφορά ς	Ορόση-μο (2024)	Στόχος (2029)	Πεδίο Παρέμβασης (ΠΠ)*		Ποσό που αντιστοιχεί στο ΠΠ (Ενωσιακή συνεισφορά σε €)**	Ποσό που αντιστοιχεί στο ΠΠ (Ενωσιακή + εθνική συνεισφορά σε €)**
					ID	Ονομασία						Κωδικ ός ΠΠ**	Ονομασία ΠΠ**		
2	8. ΤΑΜ		Δράση 2.1.1: Δράσεις εξοικονόμη-σης ενέργειας των δημοσίων υποδομών	8.308.067 €	RCO19	Ενεργειακές αναβαθμίσεις δημόσιων/ δημοτικών κτιρίων (π.χ. Δημοτικές Υπηρεσίες, Σχολεία, Κέντρα Υγείας- Αγροτικά Ιατρεία, κ.λπ.)	τ.μ.			1.680	16.800	045	Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, επιδεικτικά έργα και υποστηρικτικά μέτρα σε συμμόρφωση προς τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	7.061.857€	8.308.067 €
					RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	Τόνοι ισοδύνα-μου CO2/έτος	0	2021		2.859				

Προτεραιότητα	Στόχος Πολιτικής	Ταμείο	Ειδικός Στόχος	Δράση	Κύριες ομάδες στόχου συμμετεχόντων/ Φορείς	Δείκτες Εκροών	Δείκτες Αποτελεσμάτων
<i>Κωδικός Προτεραιότητας</i>	<i>Κωδικός ΣΠ</i>	<i>ΤΔΜ</i>	<i>Κωδικός ΕΣ</i>	<i>Κωδικός Δράσης</i>		<i>ID δείκτη</i>	<i>ID δείκτη</i>
2	8	ΤΔΜ	JSO8.1.	2.1.1	Δήμοι, Περιφέρειες, Πανεπιστήμιο	RCO19	RCR29

Αναμενόμενος χρόνος έκδοσης πρόσκλησης

	Εκτιμώμενες Ημερομηνίες
Συμμόρφωση με την αρχή μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης*	6/2022
Προγραμματικές δεσμεύσεις**	
Έγκριση κριτηρίων επιλογής πράξης	7/2023
Άλλο: _____ ***	
Εκτιμώμενη ημερομηνία έκδοσης πρόσκλησης	3 ^ο τρίμηνο/2023